

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobkyně: I. Š.

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 9. 8. 2019 č. j. MPSV-2019/164633-923, sp. zn. SZ/MPSV-2019/164433-923, o nároku na dávku pěstounské péče, odměna pěstouna

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 9. 8. 2019 č. j. MPSV-2019/164633-923, sp. zn. SZ/MPSV-2019/164433-923 žalované Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR zamítlo odvolání žalobkyně a potvrdilo rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě ze dne 2. 7. 2019 č. j. 592304/19/OT, kterým byla zamítnuta žádost žalobkyně o dávku péstounské péče odměna péstouna od 25. 3. 2019. Žalovaný ve shodě se správním orgánem I. stupně dospěl k závěru, že případ žalobkyně není hodný zvláštního zřetele, protože potřeby nezletilých dětí jsou dostatečně zajištěny přídavkem na dítě a příspěvkem na úhradu potřeb dítěte, přičemž zdravotní stav jejich dětí je dobrý. Příjem žalobkyně navíc podléhá exekucním srážkám, takže se nepřiznáním odměny péstouna závažným způsobem nezhorší ekonomická situace rodiny. Žalovaný dodal, že žalobkyni byl rovněž přiznán příspěvek při převzetí dítěte na obě děti. Tato dávka je určena ke kompenzaci nákladů spojených s pořízením základních potřeb nezletilých dětí po jejich svěření do péstounské péče, před svěřením do péstounské péče byly nezletilé děti svěřeny žalobkyni do výchovy a výživy a lze proto předpokládat, že převzetím nezletilých dětí do péstounské péče nedošlo ke zvýšeným nákladům spojeným se zabezpečením jejich základních životních potřeb. Žalovaný dodal, že odměna péstouna je považována za příjem ze závislé činnosti a funkčních požitků podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu ve znění pozdějších předpisů a v případě jejího přiznání by tento příjem podléhal srážkám ze mzdy, čímž by nedošlo ke zlepšení celkových sociálních a majetkových poměrů rodiny, nýbrž pouze k umoření pohledávek. Smyslem sociálních dávek přitom není sanovat případné dluhy osob žádajících o tyto dávky. Závěrem odůvodnění žalovaný dodal, že prarodičům svědčí podpůrná vyživovací povinnost ke svým vnukům za předpokladu, že své primární vyživovací povinnosti nemohou dostat jejich rodiče.
2. Proti uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně včasnou žalobu, ve které namítala, že nezletilé děti se se svými rodiči nestýkají, tito o ně nejeví žádný zájem, nijak na ně finančně nepřispívají a živí je sama. Její celkové příjmy činí 16 484 Kč, z čehož platí 7 790 Kč za byt a energie. Byl jí snížen příspěvek na bydlení z částky 7 045 Kč na 2 540 Kč a ze zbývajících částky 8 694 Kč musí živit sebe, své dvě děti a dvě vnoučata. Se začátkem školního roku jí navíc narostou výdaje za školní potřeby a pomůcky, které nebude schopna uhradit. Je na ni také uvalen exekuční příkaz ve výši 70 514 Kč a vypočítaná srážka, která by jí byla strhávána z odměny péstouna, kterou však nedostává a své zadlužení tak nemůže dále řešit.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
4. Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 8. 2019 č. j. MPSV-2019/164633-923, sp. zn. SZ/MPSV-2019/164433-923 a připojeným správním spisem žalovaného též spisové značky, správním spisem Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Ostravě a předloženými správními rozhodnutími ve věcech sociálních dávek žalobkyně a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobkyně vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a následujících zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a ze skutkového a právního stavu, který byl dán v době vydání rozhodnutí žalovaného (ust. § 75 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).

5. Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících ze správního spisu správního orgánu I. stupně vzal krajský soud za prokázáno, že rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 2. 2019 č. j. 14 Co 347/2018-197 byl změněn rozsudek Okresního soudu v Ostravě ze dne 26. 6. 2018 č. j. OP 100/2014-145 tak, že se nezletilé děti S. T., nar. X a nezletilá V. T., nar. X, svěřují do pěstounské péče žalobkyně. Dne 24. 4. 2019 podala žalobkyně žádost o dávku pěstounské péče odměnu pěstouna s tím, aby jí tato dávka byla přiznána od 25. 3. 2019. Žalobkyně je prarodičem nezletilých dětí svěřených jí do pěstounské péče. Pro účely rozhodnutí o této žádosti si správní orgán I. stupně vyžádal vyjádření Magistrátu města Ostravy, odboru sociálních věcí a zdravotnictví. Tento orgán sociálně právní ochrany dětí ve svém vyjádření ze dne 30. 5. 2019 uvedl, že neshledává péči žalobkyně o nezletilé děti jako zřetele hodnou pro přiznání odměny pěstouna. Přihlédl k sociálním a majetkovým poměrům rodiny a ke zdravotnímu stavu nezletilých, z čehož dovodil, že přídavek na dítě a příspěvek na úhradu potřeb dítěte se jeví jako zcela dostačující k zajištění potřeb nezletilých. Orgán sociálně právní ochrany dětí dále poukázal na podpůrnou vyživovací povinnost žalobkyně vůči nezletilým a dodal, že v případě nepřiznání odměny pěstouna se závažným způsobem nezhorší ekonomická situace rodiny. Rozhodnutím ze dne 2. 7. 2019 Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Ostravě byla zamítnuta žádost žalobkyně o dávku pěstounské péče odměna pěstouna ode dne 25. 3. 2019. Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala odvolání, k němuž připojila zprávy mateřské školy, kterou navštěvují oba nezletilí a které svědčily o dobré péči žalobkyně o obě nezletilé děti. O tomto odvolání, jak shora uvedeno, rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím.
6. Z předložených rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Ostravě ze dne 3. 5. 2019 krajský soud dále zjistil, že těmito rozhodnutími byla přiznána dávka pěstounské péče příspěvek na úhradu potřeb dítěte na nezletilého S. ve výši 6 105 Kč měsíčně a na nezletilou V. ve výši 4 950 Kč měsíčně. Téhož dne vydal Úřad práce ČR – krajská pobočka v Ostravě rozhodnutí o přiznání dávky pěstounské péče příspěvek při převzetí dítěte a to na nezletilého S. ve výši 9 000 Kč a nezletilou V. ve výši 8 000 Kč. Podle oznámení Úřadu práce ČR - krajská pobočka v Ostravě ze dne 6. 2. 2019 činila dávka státní sociální podpory přídavek na dítě v případě nezletilého S. 610 Kč měsíčně a v případě nezletilé V. 500 Kč měsíčně od 1. 1. 2019. Oznámením ze dne 16. 7. 2019 přiznal Úřad práce ČR – krajská pobočka v Ostravě, žalobkyni příspěvek na živobytí od července 2019 ve výši 401 Kč měsíčně a rozhodnutím z téhož dne jí přiznal doplatek na bydlení ve výši 1 901 Kč měsíčně od července 2019. Z usnesení exekutorského úřadu soudního exekutora JUDr. Alana Hlavice v Jeseníku krajský soud zjistil, že Okresní soud v Ostravě usnesením ze dne 15. 7. 2008 na návrh oprávněné Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR proti žalobkyni, jakožto povinné exekuci podle vykonatelného platebního výměru Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR č. j. 4240402967 a č. j. 2140402968 ze dne 22. 7. 2004. Z uvedeného usnesení vyplývají pohledávky vůči žalobkyni ve výši 54 595, 93 Kč a náklady exekuce ve výši 15 917, 78 Kč.
7. Z účastnické výpovědi žalobkyně krajský soud zjistil, že ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí pobírala příspěvek na bydlení tehdy snížený na částku 2 712 Kč měsíčně, jelikož měla určitý přeplatek souvisejícího s užíváním bytu a pobírala příspěvek na živobytí 401 Kč měsíčně a doplatek na bydlení 1 901 Kč měsíčně. V pěstounské péči má dvě nezletilé děti svého syna, rodiče se o ně nestarají, protože fetují a s dětmi se vůbec

nestýkají; jejich matka navíc nastupuje do výkonu trestu odnětí svobody. Předtím jí byly svěřeny do výchovy a výživy, kdy tehdy byla na mateřské dovolené s nezletilou V. do tří let jejího věku. Poté, co byla zaregistrována u úřadu práce, je doposud vedena jako uchazeč o zaměstnání. Doposud jí žádné pracovní místo zajištěno nebylo z důvodu úrazu nohy, pro který byla operována. Je pravdou, že toho času je proti ní vedena exekuce z důvodu dluhu u Všeobecné zdravotní pojišťovny na zdravotním pojištění. Byly jí nyní pozastaveny srážky v souvislosti s touto exekucí ze sociálních důvodů. V září 2019 nastoupil nezletilý S. do školy a v letošním roce tak učiní nezletilá V. K dotazu ohledně zdravotního stavu obou nezletilých dětí žalobkyně uvedla, že nezletilý S. nesmí dostat horečku, neboť může nastat záchvat padoucnice. Žalobkyně dodala, že je proti ní zaujatá sociální pracovnice, která k ní dochází jednou za půl roku a která informovala nezletilého S. o narození dalšího dítěte porozeného jeho matkou, přitom nezletilý toto dítě vůbec neviděl. S nezletilými se jejich rodiče vůbec nestýkají a niče jim na výživu nepřispívají. Pokud jde o výše uvedené onemocnění nezletilého S., zaplatila žalobkyně 300 Kč za pořízení dýchacího přístroje, jiné náklady spojené se zdravotním stavem nezletilí nemají.

8. Podle ust. § 47 písm. i) zák. č. 359/1992 Sb., o sociálně právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů nárok na odměnu pěstouna má osoba pečující a osoba v evidenci.
9. Podle ust. § 47 j) odst. 1 písm. b) téhož zákona výše odměny pěstouna činí za kalendářní měsíc 18 000 Kč, je-li pečováno o dvě děti. Podle odst. 3 téhož ustanovení odměna pěstouna podle odst. 1 písm. a) a b) náleží osobě pečující nebo osobě v evidenci, která je rodičem nebo prarodičem otce nebo matky svěřeného dítěte, pouze v případech hodných zvláštního zřetele, zejména s ohledem na sociální a majetkové poměry osoby pečující nebo osoby v evidenci a jejich rodiny a s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu dítěte. Pro účely rozhodnutí o přiznání odměny pěstouna je krajská pobočka úřadu práce povinna si vyžádat vyjádření příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou pravomocí.
10. Z citovaného zákonného ustanovení vyplývá, že v případě, kdy osoba pečující nebo osoba v evidenci je prarodičem svěřeného dítěte a pečuje o jedno nebo dvě děti, z nichž žádné není osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. – IV. dle zákona o sociálních službách, má nárok na odměnu pěstouna pouze v případech hodných zvláštního zřetele. Při posuzování, zda se jedná o případ zvláštního zřetele hodný, je nutno brát do úvahy sociální a majetkové poměry rodiny pečující osoby či osoby v evidenci a zdravotní stav svěřeného dítěte. Podkladem pro rozhodnutí Úřadu práce ČR jakožto správního orgánu I. stupně je přitom vyjádření příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, jejichž orgán sociálně právní ochrany dětí by měl disponovat informacemi o pečující osobě a dítěti svěřeném do její pěstounské péče. V daném případě žalobkyně v žalobě poukázala na to, že se rodiče s nezletilými dětmi nestýkají a niče jim nepřispívají na výživu a poukázala na celkové příjmy a výdaje na bydlení a na to, že jí začátkem školního roku vzrostou výdaje v souvislosti s pořízením školních potřeb a pomůcek. Krajský soud nechce zlehčovat sociální situaci žalobkyně, nicméně bylo prokázáno, že potřeby nezletilých dětí jsou zajišťovány jednak příspěvkem na úhradu potřeb dítěte ve výši 4 900 Kč u nezletilé V. a ve výši 6 105 Kč měsíčně u nezletilého S., tj. celkem 11 010 Kč, a jednak přídavkem na dítě ve výši 500 Kč měsíčně pro nezletilou V. a 610 Kč měsíčně pro nezletilého S., celkem 11 010 Kč. Ke dni vydání žalobou napadeného

rozhodnutí, tj. 9. 8. 2019, byl žalobkyni poskytován příspěvek na bydlení ve výši 2 712 Kč (snížený z částky 4 725 Kč z důvodu poskytnutí přeplatku na službách souvisejících s bydlením ve výši 5 887 Kč), od 1. 7. 2019 jí byl přiznán příspěvek na živobytí ve výši 401 Kč měsíčně a doplatek na bydlení ve výši 1 901 Kč. Při převzetí nezletilých dětí do pěstounské péče byl žalobkyni přiznán příspěvek na nezletilou V. ve výši 8 000 Kč a nezletilého S. ve výši 9 000 Kč. Tato dávka svým účelem slouží k pokrytí nákladů spojených se svěřením nezletilých dětí do pěstounské péče. Tyto zvýšené náklady však žalobkyně neměla, neboť před svěřením nezletilých dětí do pěstounské péče je měla svěřeny do výchovy a výživy. V případě žalobkyně tedy její sociální situaci nelze hodnotit tak, že by důsledek svěřením dětí do pěstounské péče měl za následek podstatné snížení životní úrovně. Zdravotní stav nezletilých dětí nevyžaduje podstatně zvýšené náklady, když žalobkyně při ústním jednání soudu uvedla, že v souvislosti možnosti záchvatu padoucnice u nezletilého S. hradila za dýchací přístroj částku 300 Kč; jiné náklady neuváděla. V případě žalobkyně se nejedná o uživatelu starobního či invalidního důchodu jako jediného zdroje příjmů za situace, kdy žalobkyně má zachovanou pracovní schopnost a je evidována u úřadu práce v seznamu uchazečů o zaměstnání. S hodnocením uvedené sociální situace žalobkyně tak dospívá krajský soud ke shodnému závěru se žalovaným, že v jejím případě se nejedná o případ hodný zvláštního zřetele, tak jak to má na mysli výše citované ustanovení § 47 j) odst. 3 zákona o sociálně právní ochraně dětí. Na tomto závěru nic nemění její námitka, že se nezletilí nestýkají s biologickými rodiči, kteří na ně nijak finančně nepřispívají a že je na ni uvalen exekuční příkaz ve výši 70 514 Kč. Nárok na přiznání dávek pěstounské péče, tedy i její odměny pěstouna, nezávisí na skutečnosti, zda je proti němu veden výkon rozhodnutí, který by znamenal, že jde o onen případ hodný zvláštního zřetele. Nelze zcela souhlasit s odůvodněními žalovaného v tom, že „v případě přiznání odměny pěstouna by tento příjem podléhal srážkám ze mzdy, čímž by nedošlo ke zlepšení celkových sociálních a majetkových poměrů rodiny, nýbrž pouze k umorění pohledávek“, neboť takový názor neodpovídá ust. § 279 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád v platném znění, podle něhož se pro přednostní pohledávky srážejí dvě třetiny z čisté mzdy, která zbývá po odečtení nezabavitelné částky. Tato skutečnost však nemá vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí.

11. Krajský soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji dle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
12. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud v souladu s ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť žalobkyně ve věci úspěch neměla a žalovaný právo na náhradu nákladů řízení nemá ze zákona (ust. § 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava dne 13. 2. 2020

JUDr. Petr Indráček
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje